

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Сумський державний університет

Навчально-науковий інститут бізнесу, економіки та менеджменту

Кафедра управління імені Олега Балацького

«До захисту допущено»

Завідувач кафедри

(підпис)

(Ім'я та ПРІЗВИЩЕ)

_____ 20__ р.

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

на здобуття освітнього ступеня бакалавра

(бакалавр / магістр)

зі спеціальності 281 Публічне управління та адміністрування,

(код та назва)

освітньо-професійної програми Публічне управління та адміністрування

(освітньо-професійної / освітньо-наукової)

(назва програми)

на тему: Удосконалення системи менеджменту трансферу зелених інновацій з використанням кращих практик

Здобувача (ки) групи ЕН-03/2пу Пелещенко Ярослави Олегівни

(шифр групи)

(прізвище, ім'я, по батькові)

Кваліфікаційна робота містить результати власних досліджень. Використання ідей, результатів і текстів інших авторів мають посилання на відповідне джерело.

Ярослава Пелещенко

(підпис)

(Ім'я та ПРІЗВИЩЕ здобувача)

Керівник старший викладач кафедри управління імені Олега Балацького,
кандидат економічних наук, доцент Опанасюк Юлія Анатоліївна

(посада, науковий ступінь, вчене звання, Ім'я та ПРІЗВИЩЕ)

(підпис)

Суми – 2024

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СУМСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

(повна назва інституту/факультету)

Кафедра управління імені Олега Балацького

ЗАТВЕРДЖУЮ
Завідувач кафедри

(підпис) (Ім'я та ПРИЗВИЩЕ)

_____ 20____ р.

**ІНДИВІДУАЛЬНЕ ЗАВДАННЯ НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ
на здобуття освітнього ступеня бакалавра**

(бакалавр / магістр)

зі спеціальності 281 Публічне управління та адміністрування
(код та назва)

освітньо-професійної програми Публічне управління та адміністрування
(освітньо-професійної / освітньо-наукової) (назва програми)

Здобувача(ки) групи ЕН-03/2пу Пелешенко Ярослави Олегівни

(шифр групи) (прізвище, ім'я, по батькові)

1. Тема роботи "Удосконалення системи менеджменту трансферу зелених інновацій з використанням кращих практик" затверджена наказом № 0544-VI від від 16.05.2024 року.
2. Термін подання здобувачем закінченої роботи 03.06. 2024 р.
3. Мета кваліфікаційної роботи: вивчення сучасних підходів та аналіз кращих практик управління трансфером зелених інновацій у галузі енергетики, встановлення факторів успіху впровадження цих інновацій в енергетичний сектор України, а також розробка стратегій та методів для ефективного їх впровадження.
4. Об'єкт дослідження: процес управління трансфером зелених інновацій в енергетичній сфері.
5. Предмет дослідження: зелені інновації в енергетичному секторі України
6. Кваліфікаційна робота виконується на підставі збору даних, їх аналізу та літературних джерел.
7. Орієнтовний план кваліфікаційної роботи, терміни подання розділів керівникові та зміст завдань для виконання поставленої мети.

№ пор.	Назва розділу	Термін подання
I	Теоретичні основи розвитку трансферу зелених інновацій	
II	Аналіз сучасного стану системи менеджменту трансферу зелених інновацій	
III	Розроблення пропозицій щодо удосконалення системи менеджменту трансферу зелених інновацій в енергетичній політиці України	

Зміст завдань для виконання поставленої мети кваліфікаційної роботи:

У розділі 1 студент повинен розглянути теоретичні основи поняття «трансферу зелених інновацій», розглянути значення трансферу зелених інновацій для сталого розвитку та проаналізувати основні проблеми та виклики управління трансфером зелених інновацій

У розділі 2 студент повинен дослідити кращі практики управління трансфером зелених інновацій, визначити основні проблеми та недоліки існуючої системи, визначити ключові сфери для удосконалення системи менеджменту та зробити огляд сучасних підходів до управління трансфером зелених інновацій

У розділі 3 студент повинен представити вибір кращих практик управління трансфером зелених інновацій в енергетиці, розробити стратегії та методи для впровадження кращих практик та визначити фактори успішності впровадження запропонованих підходів

8. Консультації щодо виконання роботи:

Розділ	Прізвище, ініціали та посада керівника/консультанта	Підпис, дата	
		Завдання видав	Завдання прийняв
1			
2			
3			

9. Дата видачі завдання _____

Керівник кваліфікаційної роботи старший викладач кафедри управління імені Олега Балацького, кандидат економічних наук, доцент Опанасюк Юлія Анатоліївна

(посада, науковий ступінь, вчене звання, Ім'я та ПРІЗВИЩЕ)

(підпис)Завдання до виконання одержав Ярослава Пелешенко

(Ім'я та ПРІЗВИЩЕ здобувача)

(підпис)

АНОТАЦІЯ

Робота присвячена вивченню та аналізу стратегій управління трансфером зелених інновацій в енергетичній сфері України. Зелені інновації в енергетиці стають дедалі важливішими для забезпечення сталого розвитку та переходу до низьковуглецевих технологій. Однак, їх впровадження часто ускладнюється бюрократичними процесами, технічними складнощами та несприятливою організаційною культурою. В даній роботі досліджуються сучасні підходи та кращі практики управління трансфером зелених інновацій у галузі енергетики, а також аналізуються фактори успішності впровадження цих інновацій в енергетичний сектор України. Додатково розробляються стратегії та методи для ефективного впровадження зелених інновацій в українському енергетичному секторі. Результати цього дослідження можуть сприяти розвитку сталої енергетики та сприяти зниженню викидів парникових газів в Україні.

Обсяг кваліфікаційної роботи становить 55 сторінок і включає 6 рисунків, 1 таблицю, вступ, 3 розділи, висновок та використані джерела.

Актуальність теми роботи полягає у зростаючій потребі впровадження зелених інновацій у сфері енергетики для забезпечення сталого розвитку та зменшення викидів парникових газів.

Метою дослідження є вивчення сучасних підходів та аналіз кращих практик управління трансфером зелених інновацій у галузі енергетики, встановлення факторів успіху впровадження цих інновацій в енергетичний сектор України, а також розробка стратегій та методів для ефективного їх впровадження.

Отримані результати дослідження можуть слугувати основою для впровадження зелених інновацій українським енергетичним сектором, сприяючи розвитку сталої енергетики та зменшенню викидів парникових газів.

Диплом був виконаний в рамках теми, що підтримана Міністерством освіти і науки України (науково-дослідна тема 0122U000769 «Трансфер зелених інновацій в енергетиці України: мультиплікативна стохастична модель переходу

до вуглецево-нейтральної економіки». Результати дослідження опубліковані в монографії «Global digital trends and their impact on national economic progress: monograph.: / за ред. Irina Tatomyr, Liubov Kvasnii, Yurii Shulzhyk. Praha: OKTAN PRINT, 2024. С. 319-331». Також результати роботи були оприлюднені в статті «Дослідження кращих практик трансферу енергоінновацій» та тезах «Окремі елементи удосконалення системи менеджменту трансферу зелених інновацій з використанням кращих практик».

Рекомендації щодо використання результатів дослідження можуть бути використані практиками і науковцями в сфері управління зеленими енергоінноваціями.

Ключові слова: зелені інновації, управління трансфером, енергетика, Україна, сталий розвиток, низьковуглецеві технології.

ЗМІСТ

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА	1
ВСТУП	7
РОЗДІЛ I ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ РОЗВИТКУ ТРАНСФЕРТУ ЗЕЛЕНИХ ІННОВАЦІЙ	10
1.1 Поняття «трансфер зелених інновацій»	10
1.2 Значення трансферу зелених інновацій для сталого розвитку	11
1.3 Основні проблеми та виклики управління трансфером зелених інновацій	16
РОЗДІЛ II АНАЛІЗ СУЧАСНОГО СТАНУ СИСТЕМИ МЕНЕДЖМЕНТУ ТРАНСФЕРУ ЗЕЛЕНИХ ІННОВАЦІЙ.....	24
2.1 Кращі практики управління трансфером зелених інновацій	24
2.2 Визначення основних проблем та недоліків існуючої системи	28
2.3 Визначення ключових сфер для удосконалення системи менеджменту	31
2.4 Огляд сучасних підходів до управління трансфером зелених інновацій	33
РОЗДІЛ III РОЗРОБЛЕННЯ ПРОПОЗИЦІЙ ЩОДО УДОСКОНАЛЕННЯ СИСТЕМИ МЕНЕДЖМЕНТУ ТРАНСФЕРУ ЗЕЛЕНИХ ІННОВАЦІЙ В ЕНЕРГЕТИЧНІЙ ПОЛІТИЦІ УКРАЇНИ	37
3.1 Вибір і аналіз кращих практик управління трансфером зелених інновацій в енергетиці	37
3.2 Розроблення стратегій та методів для впровадження кращих практик	39
3.3 Визначення факторів успішності впровадження запропонованих підходів	42
ВИСНОВОК.....	46
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	49

ВСТУП

Сучасний світ стоїть перед викликом пошуку стійких та ефективних шляхів задоволення потреб у енергії, забезпечення енергетичної безпеки та зменшення впливу на навколишнє середовище. Зелена енергетика виходить на передовий план як ключовий компонент стратегій переходу до сталого енергетичного майбутнього. У цьому контексті Україна, з однією з найбільших енергетичних систем в Європі, має унікальну можливість стати лідером у впровадженні зелених інновацій у сфері енергетики.

Однак, досягнення цієї мети вимагає вирішення ряду складних завдань, таких як відмова від вугілля, модернізація енергосистеми, стимулювання використання відновлюваних джерел енергії та підвищення енергоефективності. У цьому контексті управління трансфером зелених інновацій в енергетиці стає ключовим елементом стратегії переходу до зеленої енергетики в Україні.

Ця робота присвячена аналізу кращих практик управління трансфером зелених інновацій в енергетиці з метою визначення шляхів оптимізації цього процесу в Україні. Вона розглядає ключові аспекти вибору та адаптації технологій, розробки політичних та регуляторних рамок, залучення інвестицій та розвитку інфраструктури, сприяння інноваційному підприємництву та збільшення громадської підтримки. Висновки та рекомендації цієї роботи можуть послужити основою для розробки ефективних стратегій управління трансфером зелених інновацій в енергетиці, спрямованих на підтримку сталого розвитку та збереження екологічного балансу в Україні.

Широкий вплив сучасних енергетичних технологій на життя суспільства, економіку та довкілля наголошує на необхідності вдосконалення стратегій управління трансфером зелених інновацій.

Зокрема, ця робота досліджує практичні аспекти впровадження зелених технологій у енергетичну сферу України, а також аналізує чинники, які впливають на успішність цього процесу.

Україна, як країна з великим потенціалом у сфері відновлюваної енергетики та енергоефективності, має унікальну можливість стати підтримуючим стовпом глобальних зусиль у переході до зеленої енергетики. Проте, досягнення цієї мети вимагає комплексного підходу та ефективного управління процесом трансформації енергетичного сектору.

Враховуючи виклики та перешкоди, з якими стикається Україна, такі як нестабільність політичного та економічного середовища, технічні обмеження та недостатня інфраструктура, розробка ефективних стратегій управління трансфером зелених інновацій стає особливо актуальною. Підходи, що базуються на найкращих практиках та враховують специфіку українського енергетичного сектору, можуть забезпечити успішне впровадження зелених інновацій та сприяти сталому розвитку енергетики в країні. Актуальною тема стала в зв'язку з бомбардуванням енергетичної системи, а саме відновлення бажано робити вже з врахуванням зелених інновацій.

Ціль дослідження: Розробка ефективних стратегій управління трансфером зелених інновацій в енергетичній сфері України для сприяння сталому розвитку та переходу до зеленої енергетики.

Мета дослідження:

1. Вивчення сучасних підходів та кращих практик управління трансфером зелених інновацій у галузі енергетики.
2. Аналіз факторів, які впливають на успішність впровадження зелених інновацій в енергетичний сектор України.
3. Розробка стратегій та методів для ефективного впровадження зелених інновацій українського енергетичного сектора.
4. Визначення факторів успішності впровадження запропонованих стратегій управління трансфером зелених інновацій.

Об'єкт дослідження: Процес управління трансфером зелених інновацій в енергетичній сфері.

Предмет дослідження: зелені інновації в енергетичному секторі України.

Ключові слова: Зелені інновації, енергетика, трансфер технологій, управління інноваціями, сталий розвиток, Україна.

Диплом був виконаний в рамках теми, що підтримана Міністерством освіти і науки України (науково-дослідна тема 0122U000769 «Трансфер зелених інновацій в енергетиці України: мультиплікативна стохастична модель переходу до вуглецево-нейтральної економіки»). Результати дослідження опубліковані в монографії «Global digital trends and their impact on national economic progress: monograph.: / за ред. Irina Tatomyr, Liubov Kvasnii, Yurii Shulzhyk. Praha: OKTAN PRINT, 2024. С. 319-331». Також результати роботи були оприлюднені в статті «Дослідження кращих практик трансферу енергоінновацій» та тезах «Окремі елементи удосконалення системи менеджменту трансферу зелених інновацій з використанням кращих практик».

РОЗДІЛ I ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ РОЗВИТКУ ТРАНСФЕРТУ ЗЕЛЕНИХ ІННОВАЦІЙ

1.1 Поняття «трансфер зелених інновацій»

Зелені інновації є ключовим компонентом боротьби зі зміною клімату та сприяння сталому розвитку. Трансфер технологій виступає як критичний механізм для поширення зелених інновацій, оскільки він дозволяє розповсюджувати передові технології між різними країнами, університетами та галузями. В цій темі обговорюється значення трансферу технологій для розвитку зелених інновацій та представлені докази з останніх досліджень на цю тему (Вікіпедія, (Трансферт) 2024); (Вікіпедія, (Трансфер технологій)2024).

Трансфер зелених інновацій означає процес обміну та прийняття екологічно чистих технологій, практик та ідей від одного суб'єкта або контексту до іншого. Цей процес може відбуватися на різних рівнях, включаючи міжнародний, міжгалузевий та внутрішньокраїневий. Мета трансферу зелених інновацій - сприяти поширенню інновацій, які сприяють сталому розвитку та захисту довкілля (EU4Environment, 2024); (Ecobusiness group, 2021).

Як правило, він може включати:

1. Передача технологій: Це передбачає поширення екологічно чистих технологій, які можуть бути розроблені науково-дослідними установами, приватними компаніями або урядами, і їх впровадження в інших контекстах.

2. Обмін знаннями: Трансфер зелених інновацій також охоплює обмін знаннями та найкращими практиками, пов'язаними з екологічною сталістю.

3. Передача політики: Уряди та політики можуть грати важливу роль у сприянні трансферу зелених інновацій шляхом впровадження відповідної політики та нормативно-правових актів.

4. Розбудова потенціалу: Розбудова спроможності осіб та організацій для розробки, впровадження та прийняття зелених інновацій є ще одним важливим

аспектом трансферу зелених інновацій (Peleshchenko Ya., Oranasiuk Yu., Rybalchenko S, 2024).

Загалом, трансфер зелених інновацій є важливим інструментом для прискорення переходу до більш сталої та екологічно чистої економіки шляхом поширення зелених технологій і практик (Дорошенко О.Ф., Орлюк О.П., Кодинець А.О., 2021); (І.Б.Чичкало-Кондрацька, А.Ю.Лекунович, Я.В.Легка, 2019); (Писаренко Т.В., Кваша Т.К., Рожкова Л.В. та ін., 2018).

1.2 Значення трансферу зелених інновацій для сталого розвитку

Останніми роками термін "зелені технології" набув широкої уваги і значення, і не безпідставно. У міру того, як світ все більше усвідомлює згубні наслідки зміни клімату, зростає попит на альтернативні та сталі джерела енергії. Зелені технології пропонують саме їх, і їх важливість важко переоцінити (В.Кириленко, 2011).

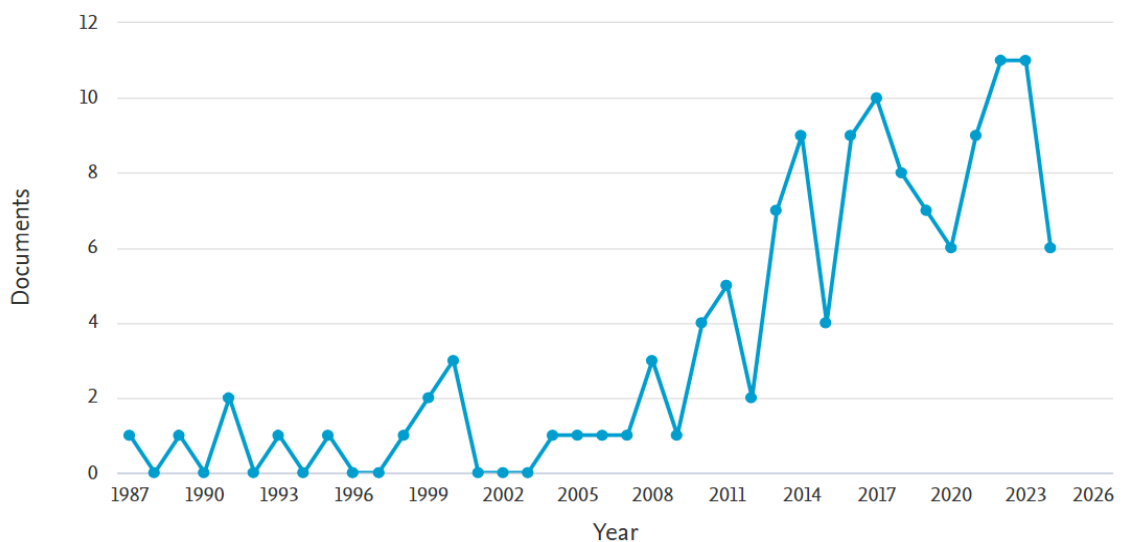

Рис 1.1 - Інтерес до тем "Екологічні інновації", "Трансфер інновацій" та "Ризик"

Джерело: Побудовано автором на основі бази даних Scopus.

Зелена технологія - це будь-яка технологія, яка розробляється з метою бути екологічно чистою та стійкою, а також мати мінімальний вплив на природні ресурси Землі. Вона включає в себе широкий спектр інновацій, від відновлюваних джерел енергії, таких як сонячна, вітрова та гідроенергія, до електричних та гібридних транспортних засобів, зелених будівель та сталого сільського господарства (Мусіна Л.А. & Кваша Т.К., 2017); (Марина Бричко М. & Ярослава Пелещенко Я., 2024).

Однією з найважливіших переваг "зелених" технологій є їхня здатність зменшити нашу залежність від викопних видів палива. Ці види палива є основним чинником збільшення викидів парникових газів, які спричиняють зміну клімату. Розвиток і впровадження зелених технологій пропонує вирішення цієї проблеми, оскільки вони забезпечують альтернативні, чистіші джерела енергії, які не спричиняють шкідливих викидів. Це може значно зменшити вуглецевий слід підприємств, будинків та промисловості, допомагаючи пом'якшити наслідки зміни клімату (Ukraine invest, 2024).

Окрім зменшення використання викопного палива, зелені технології можуть також підвищити ефективність використання енергії. Це досягається завдяки таким технологіям, як "розумні" електромережі, які призначені для більш ефективного управління енергоспоживанням, та енергоефективні прилади, які споживають менше енергії, ніж традиційні моделі. Підвищуючи ефективність використання енергії, ми можемо зменшити кількість енергії, яку нам потрібно виробляти, а отже, зменшити вплив на навколишнє середовище (Українська кліматична мережа, 2017).

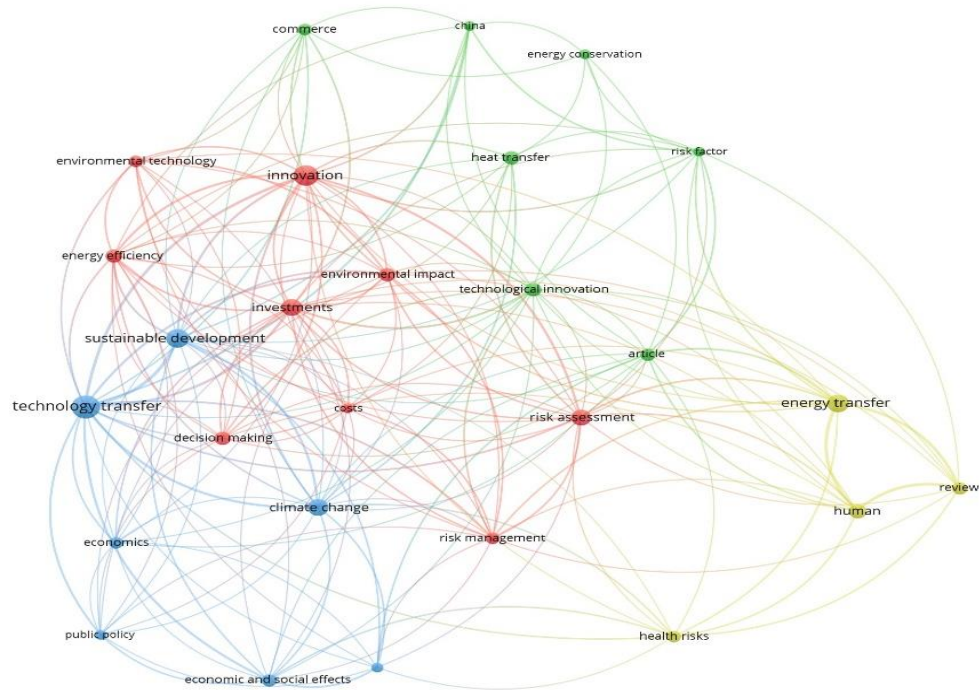

Рис 1.2 - Кластерний аналіз літературних джерел за ключовими словами "енергетичні інновації", "трансфер інновацій" та "ризик" виконано за допомогою програми VOSviewer.

Джерело: Побудовано автором на основі бази даних Scopus.

Зелені технології також можуть мати позитивний вплив на економіку. Розвиток нових зелених технологій створив нові галузі та робочі місця в таких сферах, як відновлювана енергетика та стале сільське господарство. Очікується, що ці галузі продовжуватимуть зростати в майбутньому, надаючи нові можливості для економічного зростання і розвитку (Л.І.Михайлова, О.І.Гуторов, С.Г.Турчіна та ін., 2015).

Трансфер зелених інновацій відіграє вирішальну роль у просуванні сталого розвитку кількома способами:

1. Охорона навколишнього середовища: Сприяючи передачі екологічно чистих технологій і практик, трансфер зелених інновацій допомагає зменшити забруднення, зберегти природні ресурси і пом'якшити наслідки зміни клімату.

Це сприяє збереженню екосистем та біорізноманіття, які є важливими для довгострокової екологічної стійкості.

2. Економічне зростання: Трансфер зелених інновацій може стимулювати економічне зростання, створюючи нові ринки для сталих продуктів і послуг. Це сприяє інноваціям та підприємництву в таких секторах, як відновлювана енергетика, екологічно чистий транспорт та стале сільське господарство, що призводить до створення робочих місць та збільшення інвестиційних можливостей. Трансфер зелених інновацій створює сприятливі умови для появи та впровадження новаторських ідей, технологій та підходів у сфері охорони навколишнього середовища та сталого розвитку. Це стимулює конкуренцію, підвищує продуктивність та сприяє виникненню нових можливостей для розвитку.

3. Боротьба з бідністю: Трансфер зелених інновацій сприяє створенню нових робочих місць у сферах, пов'язаних з екологічною технологією та зеленим бізнесом. Це сприяє підвищенню рівня зайнятості, забезпечує стабільність у суспільстві та сприяє розвитку людського капіталу. Сталий розвиток має на меті покращити якість життя для всіх, забезпечуючи при цьому добробут майбутніх поколінь. Трансфер зелених інновацій може допомогти подолати бідність, надаючи доступ до чистої енергії, чистої води та інших основних послуг у громадах, які не отримують достатнього рівня обслуговування. Це дає людям можливість будувати стійкі засоби до існування та покращувати свої економічні перспективи у сталий спосіб.

4. Стійкість до екологічних ризиків: Сприяючи впровадженню стійких та адаптивних технологій і практик, трансфер зелених інновацій підвищує здатність громад протистояти екологічним ризикам і катастрофам. Це включає такі заходи, як кліматостійка інфраструктура, посухостійкі культури та системи раннього попередження про природні загрози, які можуть допомогти мінімізувати людські та матеріальні втрати у вразливих регіонах. Трансфер зелених інновацій також сприяє розповсюдженню екологічно чистих технологій та практик, що дозволяють зменшити використання природних ресурсів, обмежити викиди

забруднюючих речовин та зменшити відходи. Це допомагає знизити тиск на екосистеми та підтримує стійкий баланс у взаємодії людини з природою.

5. Глобальна співпраця: Трансфер зелених інновацій сприяє міжнародному співробітництву та взаємодії у вирішенні спільних екологічних проблем. Він заохочує обмін знаннями, передачу технологій та розбудову потенціалу між країнами та регіонами, сприяючи колективному реагуванню на глобальні проблеми, такі як зміна клімату, втрата біорізноманіття та забруднення.

6. Довгострокова стійкість: Сталий розвиток вимагає збалансування економічних, соціальних та екологічних міркувань для задоволення потреб нинішнього та майбутніх поколінь. Трансфер зелених інновацій сприяє переходу до більш сталих моделей виробництва та споживання, підтримуючи досягнення довгострокових екологічних, соціальних та економічних цілей.

7. Забезпечення енергетичної безпеки: Трансфер зелених інновацій сприяє розвитку альтернативних джерел енергії, енергоефективних технологій та інших зелених рішень у сфері енергетики. Це допомагає зменшити залежність від вугільних, нафтових та інших невідновлюваних джерел енергії та забезпечує стійкість енергетичного сектору.

8. Підвищення конкурентоспроможності: Трансфер зелених інновацій допомагає підприємствам та країнам підвищувати їх конкурентоспроможність на міжнародному ринку шляхом розвитку екологічно чистих продуктів та послуг, які відповідають сучасним екологічним стандартам та вимогам.

Загалом, трансфер зелених інновацій має важливе значення для сприяння сталому розвитку шляхом використання інновацій і технологій для вирішення екологічних проблем, покращення умов життя та розбудови стійких громад і економік. Це шлях до більш сталого і справедливого майбутнього для всіх.

Тому, можна сказати, що він є критичним, оскільки сприяє зменшенню негативного впливу людської діяльності на навколишнє середовище та стимулює соціально-економічний прогрес (Ю.М.Стасюк, 2023).

Отже, трансфер зелених інновацій є важливим інструментом для досягнення сталого розвитку, оскільки він сприяє забезпеченню екологічної,

соціальної та економічної стійкості, забезпечує енергетичну безпеку та сприяє інноваційному розвитку.

1.3 Основні проблеми та виклики управління трансфером зелених інновацій

В сучасному світі, зростаюча увага до проблем збереження навколишнього середовища і впровадження екологічно чистих технологій вимагає розробки та впровадження зелених інновацій. Однак, перехід до зеленої економіки потребує ефективної системи менеджменту трансферу зелених інновацій, що має свої виклики та проблеми.

Однією з ключових проблем існуючої системи управління трансфером зелених інновацій є неоднозначність критеріїв оцінки інноваційної продукції. У більшості випадків, інноваційні продукти, спрямовані на збереження навколишнього середовища, не можуть бути повністю виміряні за стандартними економічними метриками. Це ускладнює прийняття рішень стосовно інвестування та комерціалізації зелених інновацій (М.В.Чорна & С.В.Глухова, 2012).

Ще однією перешкодою є недостатня співпраця між урядовими інституціями, бізнесом та науково-дослідними установами. Для успішного трансферу зелених інновацій потрібна ефективна комунікація і співпраця між всіма зацікавленими сторонами. Проте, існуюча система менеджменту не завжди сприяє такій співпраці через відсутність механізмів стимулювання спільної діяльності та обміну знаннями.

Крім того, низька прозорість і недостатня доступність інформації про зелені інновації та можливості їх трансферу також гальмують розвиток зеленої економіки. Більшість інформації про зелені технології та інновації зберігається в різних джерелах і не завжди доступна широкому колу зацікавлених осіб (Вікіпедія, (Зелена економіка) 2024).

Створення "зелених" технологій все ж часто розглядається як позитивний крок до вирішення екологічних проблем і зменшення впливу людської діяльності на планету. Однак, як і будь-який технологічний розвиток, він також може створювати етичні проблеми. Виходячи з нашої етичної бізнес-практики, нижче наведено основні етичні проблеми, які все ще пов'язані зі створенням "зелених" технологій (Рис. 1.3)

Рис. 1.3 – Основні проблеми управління трансфером зелених інновацій
 Джерело: Побудовано автором на основі опрацювання даних (М.В. Чорна & С.В. Глухова, 2012); Вікіпедія, (Зелена економіка) 2024

- Екологічний та соціальний вплив

Виробництво зелених технологій, таких як сонячні панелі, вітряки та акумулятори для електромобілів, часто вимагає видобутку рідкісних мінералів і металів (Breen, 2024). Такі "зелені" технології призводять до забруднення довкілля, руйнування середовища існування та порушення прав людини в регіонах видобутку корисних копалин. Етичні проблеми виникають, коли бракує прозорості або намагаються применшити негативні екологічні наслідки. Баланс

між короткостроковими вигодами та довгостроковою стійкістю з нульовим негативним впливом на навколишнє середовище та соціальну сферу - це все ще технологія далекого майбутнього (М.В.Одрехівський & У.І.Когут, 2022).

Справедливий доступ та розподіл: Розробка та впровадження "зелених" технологій може бути дорогою справою. Забезпечення справедливого доступу до цих технологій, особливо в громадах з низьким рівнем доходу та країнах, що розвиваються, є етичним викликом. Виник цифровий розрив, коли ті, хто має обмежені ресурси, намагаються впоратися з адаптацією зелених технологій. Забезпечення справедливого розподілу та доступності "зелених" технологій все ще залишається етичним викликом.

- Технологічна залежність

Швидкий розвиток "зелених" технологій може призвести до технологічної залежності, коли певна технологія стає домінуючою, що ускладнює перехід до новіших і потенційно більш сталих альтернатив. Потреба в комплексному підході, який включає зміну поведінки та зменшення споживання поряд з технологічними рішеннями для забезпечення сталого розвитку, не є сталим рішенням. Нинішня прийнята екологічна економіка все ще перешкоджає інноваціям і обмежує довгострокову стійкість (УкрІНТЕІ, 2018).

Компанії можуть вдаватися до неетичних маркетингових практик, перебільшуючи екологічні переваги своєї продукції ("грінвошинг"). Забезпечення правдивого та прозорого інформування про вплив "зелених" технологій на довкілля має вирішальне значення. Етичні проблеми стосуються прозорості, правдивості та підзвітності в маркетингу та маркуванні зелених технологій.

Трудові практики: Виробництво та обслуговування "зелених" технологій наразі пов'язане з експлуаторськими трудовими практиками, такими як несправедлива заробітна плата, небезпечні умови праці та порушення трудових прав. Існує потреба в забезпеченні справедливих трудових практик і прав працівників по всьому ланцюжку поставок. Блокчейн здається гарною альтернативою, але його впровадження створює й інші проблеми.

Конфіденційність і безпека даних: Зелені технології, такі як "розумні мережі" або системи моніторингу навколишнього середовища, що потребують великих обсягів даних, часто передбачають збір та обмін даними, наприклад, про моделі споживання енергії або особисту поведінку. Існує потреба в захисті приватного життя людей і гарантуванні того, що дані не будуть експлуатуватися або зловживати ними урядами або корпораціями для стеження або в комерційних цілях. Збір даних та управління ними етично і безпечно є надзвичайно важливими (Старовіт О.М., 2022).

Довгостроковий вплив на довкілля: Хоча "зелені" технології спрямовані на зменшення викидів парникових газів і шкоди навколишньому середовищу, їхній довгостроковий вплив на екосистеми та природні ресурси потребує ретельного розгляду. Можуть виникнути непередбачувані наслідки та екологічні порушення. Зелені технології можуть мати непередбачувані наслідки, такі як збільшення споживання енергії в процесі виробництва або витіснення традиційних галузей і робочих місць. Необхідно враховувати можливість пом'якшення цих непередбачуваних наслідків та екологічних порушень.

Управління передачею зелених інновацій пов'язане з кількома ключовими питаннями та проблемами, які необхідно вирішити для максимізації ефективності та впливу таких ініціатив, які представлені у рис 1.4.

Рис. 1.4 – Ключові питання і проблеми управління передачею зелених інновацій

Джерело: Побудовано автором на основі опрацювання даних.

1. Технологічні бар'єри: Одним з основних викликів є подолання технологічних бар'єрів, пов'язаних з передачею зелених інновацій. Це включає забезпечення сумісності між контекстами передачі та отримання, адаптацію технологій до місцевих умов та інфраструктури, а також вирішення питань, пов'язаних з масштабуванням, надійністю та продуктивністю.

Нерозвиненість технологій чи відсутність досить високорозвинутих технологій у галузі зелених інновацій може ускладнити їх трансфер. Наприклад, недостатня розвиненість сонячних батарей у деяких країнах може стати перешкодою для їх ефективного впровадження (NEF, 2024).

2. Фінансові обмеження: Високі початкові витрати на "зелені" технології та інновації можуть бути значною перешкодою для їх впровадження, особливо в країнах, що розвиваються, та громадах з недостатнім рівнем обслуговування. Доступ до фінансування, інвестиційні стимули та інноваційні механізми фінансування необхідні для подолання фінансових обмежень і сприяння широкому впровадженню зелених інновацій.

Брак фінансування, технічних ресурсів та інфраструктури може стати перешкодою для успішного впровадження зелених інновацій (К.Фенікс, 2011). Наприклад, недостатність дослідницьких лабораторій, обмежений доступ до фінансових ресурсів та відсутність необхідних технічних знань можуть ускладнити процес трансферу.

3. Політичні та регуляторні перешкоди: Неадекватна або непослідовна політика та нормативно-правові акти можуть перешкоджати впровадженню зелених інновацій, створюючи невизначеність, регуляторні бар'єри та стримуючи інвестиції. Гармонізація нормативно-правової бази, розробка політики підтримки та створення стимулів для впровадження "зелених" інновацій мають важливе значення для створення сприятливого середовища для ініціатив з трансферу.

Складність та розбіжності у законодавстві між країнами можуть ускладнити процес трансферу зелених інновацій. Нерівність у правовому середовищі може призвести до труднощів у здійсненні перетинних трансферів технологій та практик (А.А.Мазаракі, 2023).

4. Прогалини в знаннях і можливостях: Обмежена обізнаність, знання та технічний потенціал можуть перешкоджати успішному трансферу та впровадженню "зелених" інновацій. Розбудова потенціалу, навчальні програми, платформи для обміну знаннями та технічна допомога необхідні для покращення навичок та можливостей зацікавлених сторін, залучених до трансферу зелених інновацій.

Різні культурні та соціальні уявлення щодо зелених технологій та практик можуть призвести до опору або недовіри до їх впровадження. Наприклад, деякі громади можуть опиратися встановленню вітрових турбін через страхи або переконання.

5. Питання прав інтелектуальної власності (ПІВ): Права інтелектуальної власності, включаючи патенти, авторські права і комерційну таємницю, можуть створювати проблеми для передачі "зелених" інновацій, особливо у випадках, коли йдеться про запатентовані технології. Баланс між необхідністю захисту

інтелектуальної власності та імперативом сприяння передачі та поширенню технологій вимагає ретельного розгляду та розробки відповідних ліцензійних угод та угод про передачу технологій.

Недостатня співпраця між різними суб'єктами, такими як урядові установи, промисловість, академічні установи та громадські організації, може ускладнити ефективний трансфер зелених інновацій (І.В.Венедіктова, 2014).

6. Обмеження ринку та попиту: Обмежений ринковий попит, недостатня обізнаність споживачів і перевага традиційних технологій можуть підірвати комерційну життєздатність "зелених" інновацій. Ініціативи з розвитку ринку, просвітницькі кампанії для споживачів та стимули для зелених закупівель можуть допомогти стимулювати попит і створити ринкові можливості для зелених продуктів і послуг.

7. Культурні та поведінкові фактори: Культурні установки, соціальні норми та поведінкові моделі можуть впливати на прийняття та поширення "зелених" інновацій. Розуміння та подолання культурних бар'єрів, соціальних уявлень та уподобань громади є важливими для сприяння прийняттю та впровадженню зелених технологій та практик (Вікіпедія, (Поведінкова економіка), 2024).

8. Ризик і невизначеність: Зелені інновації часто пов'язані з високими ризиками та невизначеністю, особливо в ранніх стадіях їх розвитку. Це може відлякати інвесторів та інші зацікавлені сторони від підтримки та фінансування таких проектів.

Невід'ємні ризики і невизначеності, пов'язані з впровадженням нових технологій та інновацій, можуть стримувати потенційних користувачів, особливо в умовах обмеженого досвіду або свідчень успіху. Стратегії зменшення ризиків, демонстраційні проекти та пілотні ініціативи можуть допомогти зміцнити довіру та зменшити ризики, пов'язані з впровадженням "зелених" інновацій (Білінська У.В., 2013).

Вирішення цих питань і проблем вимагає комплексного і багатогранного підходу, який передбачає співпрацю між урядами, бізнесом, науковими колами,

організаціями громадянського суспільства та міжнародними агентствами розвитку. Вирішивши ці проблеми, зацікавлені сторони можуть розкрити весь потенціал трансферу зелених інновацій для забезпечення сталого розвитку та збереження довкілля.

Отже, для ефективного удосконалення системи менеджменту трансферу зелених інновацій необхідно впроваджувати кращі практики. Перш за все, потрібно розробити стандартизовані критерії оцінки зелених інновацій, що враховуватимуть екологічний, економічний та соціальний вплив.

РОЗДІЛ II АНАЛІЗ СУЧАСНОГО СТАНУ СИСТЕМИ МЕНЕДЖМЕНТУ ТРАНСФЕРУ ЗЕЛЕНИХ ІННОВАЦІЙ

2.1 Кращі практики управління трансфером зелених інновацій

Найкращі практики управління трансфером зелених інновацій спрямовані на забезпечення ефективного впровадження та розповсюдження екологічно чистих технологій та практик з метою сприяння сталому розвитку. Ось деякі з цих найкращих практик:

1. Створення екосистеми інновацій: Створення сприятливого екосистеми для розвитку та комерціалізації зелених інновацій є ключовим елементом. Це може включати підтримку інкубаторів та акселераторів для стартапів, створення спеціалізованих науково-дослідницьких центрів і забезпечення доступу до фінансування для підтримки досліджень та розробок (UIFuture, 2023).

2. Глобальне співробітництво: Співпраця на міжнародному рівні дозволяє обмінюватися знаннями, технологіями та ресурсами для сприяння трансферу зелених інновацій. Це може бути реалізовано через партнерства між урядовими органами, академічними установами, громадськими організаціями та приватним сектором (Мелеганіч Г.І. & Чуба Г., 2018)

3. Стимулювання інвестицій: Залучення інвестицій для розвитку та комерціалізації зелених інновацій є важливим аспектом управління трансфером зелених технологій. Це може включати створення фінансових стимулів, таких як субсидії, гранти та податкові кредити, а також створення сприятливого клімату для приватного інвестування (Д.С.Покришка, 2018).

4. Стандартизація і сертифікація: Розробка стандартів та сертифікаційних програм сприяє впровадженню та поширенню зелених технологій, забезпечуючи високу якість та надійність продуктів і послуг. Це допомагає споживачам та інвесторам усвідомлювати екологічні переваги та підтримувати стале виробництво та споживання (В.В.Тарасова, А.С.Малиновський, М.Ф.Рибак, 2006).

5. Відкрите інноваційне середовище: Створення відкритого інноваційного середовища, в якому ідеї та знання можуть вільно обмінюватися та розвиватися, сприяє залученню різноманітності поглядів та допомагає вирішувати складні екологічні проблеми (Зрибисва І.П., 2021).

6. Система моніторингу та оцінки: Важливим аспектом управління трансфером зелених інновацій є налагодження системи моніторингу та оцінки, що дозволяє відстежувати прогрес у впровадженні зелених технологій та визначати ефективність заходів.

7. Сприяння усвідомленості та освіти: Освіта та усвідомлення про переваги зелених інновацій серед громадян, підприємств та урядових органів є ключовим чинником для їх успішного впровадження. Тому важливо стимулювати розвиток та розповсюдження інформації про зелені технології та їхній позитивний вплив на довкілля та суспільство.

8. Комплексна оцінка потреб: Проведіть ретельну оцінку екологічних, соціальних, економічних і технологічних потреб і пріоритетів цільового контексту, щоб визначити відповідні "зелені" інновації, які відповідають конкретним викликам і можливостям.

9. Залучення зацікавлених сторін: Залучати зацікавлені сторони в різних секторах і на різних рівнях управління, включаючи державні установи, бізнес, наукові кола, організації громадянського суспільства та місцеві громади, протягом усього процесу трансферу, щоб забезпечити їхню зацікавленість, участь і причетність до ініціатив із впровадження зелених інновацій.

10. Відбір та адаптація технологій: Відбирати зелені технології та інновації, які відповідають місцевим умовам, ресурсам та інфраструктурі, враховують специфіку контексту та є сумісними з ними. За необхідності адаптуйте технології до соціокультурного, економічного та екологічного контексту цільового регіону або громади.

11. Розвиток партнерства: Сприяння партнерству та співпраці між державними установами, компаніями приватного сектору, науково-дослідними установами, організаціями розвитку та іншими зацікавленими сторонами з

метою залучення ресурсів, досвіду та мереж для реалізації ініціатив з передачі зелених інновацій.

Таблиця 2.1 – Опис різних практик країн

Країна	Опис	Плюси	Мінуси
Швеція	Шведська урядова програма на підтримку інновацій, спрямована на стимулювання досліджень та розвиток нових технологій у галузі енергетики, включає в себе значні інвестиції в наукові дослідження та розвиток відновлювальних джерел енергії. Ефективна система захисту прав інтелектуальної власності забезпечує зацікавленість компаній у вкладанні ресурсів у розвиток інноваційних проєктів. Країна славиться високим рівнем прийняття та впровадження зелених технологій (Державні сайти України, 2024)	<ul style="list-style-type: none"> - Значні інвестиції в наукові дослідження та розвиток відновлювальних джерел енергії. - Ефективна система захисту прав інтелектуальної власності. - Високий рівень впровадження зелених технологій. - Понад половину електроенергії виробляється з відновлювальних джерел. - Світовий лідер у сфері інновацій та сталого розвитку. 	<ul style="list-style-type: none"> - Високі фінансові витрати на підтримку інновацій. - Залежність від державних інвестицій. - Потреба в постійному оновленні інноваційних стратегій

Продовження таблиці 2.1

1	2	3	4
Німеччина	<p>Німеччина відома своєю відмінною інноваційною стратегією та активними заходами щодо зменшення використання традиційних джерел енергії на користь альтернативних варіантів. Програма "Енергетична стратегія 2050" має на меті знизити залежність від вугільної енергії та перейти до відновлювальних джерел енергії. Активно інвестує у дослідження та розробки відновлювальних джерел енергії, створюючи сприятливі умови для розвитку нових технологій та їх впровадження. (Sweden, 2023) (О.В.Фінагіна, Л.В.Проданова, & Д.В. Гулак, 2018.).</p>	<p>- Програма "Енергетична стратегія 2050" сприяє зниженню залежності від вугільної енергії.</p> <p>- Значні інвестиції у відновлювальні джерела енергії.</p> <p>- Ефективні механізми захисту прав інтелектуальної власності.</p> <p>- Сприяння розвитку новітніх технологій.</p> <p>- Привабливість для інвесторів.</p>	<p>- Виклики у переході від традиційних до відновлювальних джерел енергії.</p> <p>- Високі початкові інвестиції.</p> <p>- Необхідність постійної адаптації політики та інвестиційної стратегії.</p>

2.2 Визначення основних проблем та недоліків існуючої системи

Україна має свої особливості та проблеми в різних сферах, включаючи економіку, політику, соціальні питання та інші. Ось деякі з основних проблем та недоліків існуючої системи в Україні:

1. Корупція та недостатня прозорість: Корупція була і залишається серйозною проблемою в Україні, яка впливає на всі сфери життя, включаючи бізнес, політику, правоохоронні органи та інші. Вона гальмує економічний розвиток, інвестиції та ефективне управління. Недостатня прозорість у владі та виконання законів ускладнює боротьбу з корупцією та обмежує розвиток країни. Слабкість правової системи обмежена відповідальність поглиблюють проблеми управління.

2. Економічна нестабільність: Україна зазнає періодичних економічних криз, пов'язаних зі змінами в політичному та економічному середовищі. Також країна стикається з економічною нестабільністю, що виявляється у високій інфляції, депреціації валюти та фінансових дефіцитах. Нестабільність валютного курсу, висока інфляція та недостатня ефективність державного управління суттєво обмежують економічний розвиток країни. Структурні слабкості економіки, включаючи перевелику залежність від експорту сировини, неефективні державні підприємства та регуляторні бар'єри для розвитку бізнесу, гальмують сталий розвиток та інвестиції.

3. Конфлікт на сході країни: Військовий конфлікт на сході України, що почався в 2014 році, спричинив значні людські страждання, економічні втрати та соціальні розриви. Цей конфлікт породжує виклики для забезпечення безпеки, міжнародних відносин та розвитку країни. Досягнення мирного врегулювання конфлікту та вирішення його гуманітарних, соціальних та економічних наслідків лишаються актуальними викликами.

4. Слабка система охорони здоров'я: Система охорони здоров'я в Україні потребує серйозної реформи. Недостатня фінансова підтримка, відсутність

доступу до якісної медичної допомоги та корупція у сфері охорони здоров'я створюють виклики для забезпечення здоров'я нації.

5. Високий рівень безробіття та міграція робочої сили, соціальна нервність та бідність: В Україні високий рівень безробіття, особливо серед молоді та жінок. Це призводить до масової міграції робочої сили за кордон та втрати людського потенціалу для країни. Україна стикається зі значним відтоком кваліфікованих фахівців, зокрема молоді, які шукають кращі економічні можливості та умови життя за кордоном. Втрата інтелектуального капіталу ускладнює розвиток країни та поглиблює дефіцит кадрів у ключових секторах, гальмуючи інновації, продуктивність та економічний зріст.

Україна стикається зі значними соціально-економічними нерівностями, при цьому вразливі населені групи, зокрема сільські громади, літні громадяни та внутрішньо переміщені особи, страждають від бідності, безробіття та недостатнього соціального обслуговування. Вирішення соціальних нерівностей, підвищення рівня соціального захисту та просування інклюзивного зростання є ключовими для сприяння соціальній єдності та стабільності.

6. Недостатній розвиток освіти та науки: Система освіти та науки в Україні потребує серйозної модернізації. Недостатня фінансова підтримка, застарілі підходи до навчання та низький рівень якості освіти обмежують можливості молодого покоління.

7. Екологічні проблеми: Україна стикається з численними екологічними проблемами, включаючи забруднення повітря, водойм та ґрунтів, неефективне використання природних ресурсів та відсутність належного управління відходами. Це все створює ризики для здоров'я громадян, екосистем та сталого розвитку. Зміцнення заходів щодо охорони навколишнього середовища, просування сталого управління ресурсами та боротьба з місцями забруднення є необхідними для зменшення екологічних ризиків та сприяння довгостроковій сталості.

8. Енергетична залежність: Україна сильно залежить від імпортованих енергетичних ресурсів, особливо природного газу, що створює ризики для

енергетичної безпеки та економічної стабільності. Диверсифікація джерел енергії, підвищення енергоефективності та зменшення залежності від імпорту є критичними для покращення енергетичної незалежності та сталості.

9. Слабкі інституції та реформа судової системи: Слабка інституційна потужність, політизація публічних установ та неефективні судові системи підривають принцип верховенства права та гальмують прогрес у сфері управління, боротьбі з корупцією та економічному розвитку. Підвищення потужностей інститутів, зміцнення судової незалежності та просування комплексних реформ є необхідними для вирішення цих проблем.

10. Неадекватність інфраструктури: Інфраструктура України, включаючи транспортні мережі, енергетичні споруди та комунальні послуги, потребує значних інвестицій та модернізації для задоволення потреб зростаючої економіки та населення. Недостатня інфраструктура гальмує економічний розвиток, утруднює регіональну інтеграцію та обмежує доступ до необхідних послуг.

11. Геополітичні напруги: Геополітичне розташування України, між Росією та Європейським Союзом, викладає її геополітичним напругам та зовнішнім тискам, що впливають на внутрішню політику, безпеку та економічні відносини. Прокладання шляху через геополітичні виклики, збереження суверенітету та просування міжнародного співробітництва є ключовими для забезпечення інтересів та стабільності України.

Ці проблеми вимагають системних реформ та зусиль уряду та суспільства для їх вирішення та досягнення сталого розвитку країни. Вирішення цих проблем та недоліків потребує комплексних реформ, стратегічного планування та постійних зусиль з боку владних органів, громадських організацій, міжнародних партнерів та українського народу. Це передбачає сприяння доброму управлінню, верховенству права, економічній диверсифікації, соціальній інклюзії та екологічній сталості для побудови більш процвітаючого та стійкого майбутнього України.

2.3 Визначення ключових сфер для удосконалення системи менеджменту

Визначення ключових сфер для удосконалення системи менеджменту вимагає аналізу різних аспектів функціонування організації, включаючи стратегічне планування, операційний процес, управління персоналом та комунікації. Ось деякі з основних сфер, які можуть вимагати удосконалення:

1. Врядування та антикорупційні заходи: Зміцнення інститутів врядування, підвищення прозорості та сприяння підзвітності мають вирішальне значення для боротьби з корупцією та покращення управління державним сектором. Впровадження антикорупційних реформ, посилення механізмів доброчесності та розвиток культури етичного лідерства є важливими кроками в цьому напрямку.

2. Судова реформа: Реформування судової системи з метою забезпечення незалежності, неупередженості та ефективності має важливе значення для підтримки верховенства права та розширення доступу до правосуддя. Це включає такі заходи, як призначення суддів на основі їхніх заслуг, програми підготовки суддів, модернізація судів та боротьба з корупцією в судовій системі.

3. Економічне врядування та регуляторне середовище: Покращення бізнес-клімату, зменшення регуляторного тягара, сприяння підприємництву та інноваціям мають важливе значення для стимулювання економічного зростання та конкурентоспроможності. Оптимізація адміністративних процедур, спрощення регуляторної бази та зменшення бар'єрів для відкриття та ведення бізнесу можуть стимулювати інвестиції та економічний розвиток.

4. Фінансовий менеджмент: Оптимізація фінансового менеджменту може включати розробку бюджетів, управління ліквідністю, мінімізацію ризиків та вдосконалення фінансової звітності.

Підвищення фіскальної прозорості, підзвітності та ефективності управління державними фінансами має вирішальне значення для забезпечення належного фіскального менеджменту та ефективного використання державних ресурсів. Посилення бюджетних процесів, вдосконалення механізмів фінансової

звітності та посилення нагляду за державними видатками є ключовими пріоритетами.

5. Реформа енергетичного сектору: Вирішення проблем енергетичного сектору, включаючи енергетичну залежність, неефективність та вплив на навколишнє середовище, вимагає комплексних заходів з реформування. Це включає диверсифікацію джерел енергії, підвищення енергоефективності, реформування механізмів ціноутворення на енергоносії та сприяння розвитку відновлюваної енергетики.

6. Інновації та дослідження і розвиток: Розвиток інновацій може включати створення сприятливого середовища для інновацій, фінансування досліджень та розвитку та співпрацю зі сторонніми установами та партнерами.

Інвестиції в розвиток інфраструктури, включаючи транспортні мережі, енергетичні об'єкти та комунальні послуги, мають вирішальне значення для сприяння економічному зростанню, регіональній інтеграції та сполучуваності. Визначення пріоритетності інфраструктурних проєктів, мобілізація фінансування та використання державно-приватного партнерства можуть допомогти усунути недоліки інфраструктури та задовольнити зростаючий попит.

Сприяння екологічній сталості, збереження природних ресурсів та зменшення екологічних ризиків вимагають комплексної екологічної політики та заходів. Посилення екологічного регулювання та правозастосування, просування практики сталого управління ресурсами, а також інвестиції в чисті технології та відновлювану енергетику є важливими для досягнення цілей сталого розвитку.

Сприяння збалансованому регіональному розвитку, розширення прав і можливостей місцевих органів влади та посилення децентралізації мають важливе значення для сприяння інклюзивному зростанню та подолання регіональних диспропорцій. Зміцнення структур місцевого самоврядування, децентралізація процесів прийняття рішень та передача ресурсів і повноважень місцевим громадам можуть сприяти ефективному місцевому розвитку.

7. Комунікації та зв'язки з громадськістю: Удосконалення комунікацій може включати розробку стратегій зв'язків з громадськістю, управління репутацією та забезпечення ефективної внутрішньої та зовнішньої комунікації.

Інвестиції в освіту, розвиток навичок та навчання впродовж життя є важливими для формування конкурентоспроможної робочої сили та сприяння розвитку людського капіталу. Підвищення якості та актуальності програм освіти і професійної підготовки, сприяння розвитку STEM (природничо-наукової, технологічної, інженерної та математичної) освіти, а також вирішення проблеми невідповідності навичок є ключовими пріоритетами.

Враховуючи ці ключові сфери, організація може ідентифікувати області, де потрібне удосконалення, та розробити стратегії для покращення ефективності та результативності своєї системи менеджменту.

Удосконалення системи управління в Україні потребує цілеспрямованих заходів у різних секторах та сферах державного управління. Нижче наведено ключові сфери, які потребують вдосконалення:

Удосконалення системи управління в цих ключових сферах вимагає політичної волі, розбудови інституційної спроможності, залучення зацікавлених сторін та стійкої прихильності до реформ. Співпраця між органами державної влади, організаціями громадянського суспільства, зацікавленими сторонами з приватного сектору та міжнародними партнерами має важливе значення для просування значущих змін та досягнення цілей сталого розвитку в Україні.

2.4 Огляд сучасних підходів до управління трансфером зелених інновацій

Україна в останні роки постійно працює над впровадженням та підтримкою зелених інновацій у різних сферах економіки. Деякі з сучасних підходів до управління трансфером зелених інновацій в Україні вже існують:

1. Створення сприятливого законодавчого середовища: Уряд України активно працює над створенням та удосконаленням законодавства, яке сприяє

розвитку зелених технологій і стимулює їх трансфер. Це включає закони про відновлювальну енергію, енергоефективність, управління відходами та інші правові акти.

2. Фінансова підтримка та стимули: Україна активно залучає фінансові ресурси з міжнародних організацій, програм технічної допомоги та інвестицій для розвитку зелених технологій. Наприклад, ініціатива "E5P" Європейського банку реконструкції та розвитку спрямована на фінансування енергоефективних проектів у містах України.

3. Розвиток інноваційних кластерів та співпраця з університетами та дослідницькими установами: Україна працює над створенням інноваційних кластерів, де бізнес, влада та академічна спільнота співпрацюють над розвитком та впровадженням зелених технологій.

4. Стимулювання та підтримка стартапів: Україна активно розвиває екосистему для підтримки стартапів у сфері зелених технологій. Це включає акселератори, конкурси, гранти та інші інструменти, що допомагають стартапам втілювати свої ідеї в життя.

5. Створення інноваційних інфраструктур: Уряд України активно інвестує у створення інноваційних інфраструктур, таких як науково-технічні парки, лабораторії та інноваційні центри, які стимулюють розвиток та трансфер зелених технологій.

6. Регулярні консультації та навчальні заходи: Українські урядові та недержавні організації проводять регулярні консультації та навчальні заходи з підтримки та розвитку зелених інновацій. Ці заходи допомагають підприємствам, науковим установам та іншим зацікавленим сторонам відстежувати нові технологічні тенденції, обмінюватися досвідом та встановлювати партнерські зв'язки.

Цей підхід сприяє поширенню знань та кращому розумінню можливостей, що відкриваються завдяки зеленим інноваціям, а також допомагає залучати більше зацікавлених сторін до процесу їхнього розвитку та впровадження.

Загалом всі ці підходи спрямовані на створення сприятливого середовища для розвитку зелених інновацій в Україні та сприяють їхньому успішному трансферу з наукових лабораторій до практичного застосування в реальних галузях економіки.

Розробка критеріїв оцінки, що враховуватимуть екологічний, економічний та соціальний вплив, є критично важливою для просування ефективного розвитку зеленої економіки та здійснення переходу до сталого розвитку.

Спочатку, стандартизовані критерії допоможуть у визначенні, які саме інновації вважатимуться "зеленими" та заслуговують на підтримку та інвестиції. Це дозволить уникнути маркетингового "зеленого прання" і забезпечить, що ресурси спрямовуються саме на ті інновації, які дійсно сприяють збереженню навколишнього середовища.

По-друге, стандартизовані критерії дозволять оцінити комплексний вплив зелених інновацій на економіку, екологію та соціальну сферу. Такий підхід допоможе розуміти не лише екологічний вигравш, але й економічні вигоди та соціальні наслідки.

Крім того, стандартизовані критерії забезпечать прозорість та доступність інформації про зелені інновації для всіх зацікавлених сторін. Це сприятиме створенню довіри серед інвесторів, бізнесу, урядових органів та громадськості, а також сприятиме обміну кращими практиками та розповсюдженню знань.

Нарешті, розробка стандартизованих критеріїв може стимулювати інноваційність, оскільки вони визначають чіткі цілі та очікування щодо зелених технологій та продуктів. Це може спонукати до розробки новаторських рішень та технологій, які відповідають цим критеріям.

Також важливо підвищити рівень співпраці між усіма зацікавленими сторонами шляхом створення механізмів стимулювання спільної діяльності та обміну знаннями. Наприклад, можливо варто створити спеціальні фонди або програми підтримки для спільних проєктів у сфері зелених технологій. Крім того, важливо покращити доступність інформації про зелені інновації шляхом створення централізованих баз даних та платформ для обміну інформацією.

По-перше, співпраця стимулює інновації та розвиток нових технологій. Коли урядові органи, бізнес та наукові установи працюють разом, вони можуть обмінюватися ідеями та ресурсами, що сприяє виникненню новаторських рішень.

По-друге, спільна діяльність дозволяє ефективніше використовувати ресурси. Ресурси, такі як фінанси, людські ресурси та інфраструктура, можуть бути об'єднані для досягнення спільних цілей, що дозволяє зменшити затрати та максимізувати вплив.

Крім того, співпраця сприяє поширенню знань та навичок. Обмін досвідом та експертизою дозволяє всім сторонам вчитися одне від одного та вдосконалювати свої практики.

Також важливою перевагою співпраці є збільшення шансів на успіх. За умови взаємодії різних зацікавлених сторін зростає ймовірність розробки та впровадження зелених інновацій, що відповідають потребам ринку та суспільства.

Отже, підвищення рівня співпраці між усіма зацікавленими сторонами за допомогою створення механізмів стимулювання спільної діяльності та обміну знаннями є необхідним для створення сприятливого середовища для розвитку зелених інновацій та досягнення сталого розвитку.

Завдяки удосконаленню системи менеджменту трансферу зелених інновацій за допомогою впровадження кращих практик, ми зможемо зробити важливий крок у напрямку створення сталої та ефективної зеленої економіки, що сприятиме як збереженню навколишнього середовища, так і соціальному та економічному розвитку

РОЗДІЛ III РОЗРОБЛЕННЯ ПРОПОЗИЦІЙ ЩОДО УДОСКОНАЛЕННЯ СИСТЕМИ МЕНЕДЖМЕНТУ ТРАНСФЕРУ ЗЕЛЕНИХ ІННОВАЦІЙ В ЕНЕРГЕТИЧНІЙ ПОЛІТИЦІ УКРАЇНИ

3.1 Вибір і аналіз кращих практик управління трансфером зелених інновацій в енергетиці

Вибір і аналіз кращих практик управління трансфером зелених інновацій в енергетиці є ключовим етапом для забезпечення успішного впровадження екологічно орієнтованих технологій та підвищення стійкості енергетичного сектору. Ось кілька кроків, які можуть бути включені в цей процес:

1. Аналіз та відбір інноваційних рішень: Перший крок - це ідентифікація потенційних зелених інновацій, які можуть бути використані в енергетичному секторі. Цей аналіз може включати огляд наукових публікацій, технологічних трендів, а також досвіду інших країн або регіонів.

2. Оцінка технічної та комерційної доцільності: Після відбору потенційних інновацій проводиться їхня оцінка з технічного та комерційного погляду. Важливо визначити, наскільки ефективно інновація може бути впроваджена в енергетичні системи, а також її потенційний вплив на ринок та прибутковість.

3. Створення плану впровадження: На основі результатів оцінки розробляється план впровадження зелених інновацій, включаючи розробку технічних специфікацій, визначення потрібних ресурсів та складання графіку виконання проекту.

4. Залучення зацікавлених сторін: Успішне впровадження зелених інновацій в енергетичному секторі часто потребує співпраці з різними зацікавленими сторонами, включаючи урядові органи, приватні компанії, наукові установи та громадські організації. Важливо залучити всіх зацікавлених сторін в процес відбору, аналізу та впровадження інновацій.

5. Моніторинг та оцінка результатів: Після впровадження зелених інновацій важливо вести моніторинг їхньої ефективності та оцінювати досягнуті

результати. Це допоможе ідентифікувати успішні практики, а також виявити можливі проблеми та шляхи їх вирішення.

6. Співпраця з міжнародними партнерами: Управління трансфером зелених інновацій в енергетиці може також включати співпрацю з міжнародними партнерами, такими як міжнародні організації та донорські установи. Ця співпраця може допомогти залучити додаткові ресурси та експертизу для успішного впровадження зелених інновацій.

Ці кроки можуть бути адаптовані відповідно до конкретних потреб та умов країни, але вони надають загальну структуру для ефективного управління трансфером зелених інновацій в енергетичному секторі.

Україна має великий потенціал для розвитку зеленої енергетики, і кращі практики управління трансфером зелених інновацій в енергетиці можуть сприяти його реалізації. Ось деякі конкретні практики, які можуть бути найбільш ефективними в українському контексті:

1. Створення стимулів для розвитку відновлюваної енергетики: Розвиток програм інцентивів, таких як гарантовані тарифи на відновлювану енергію, фінансові стимули та пільгові умови для інвесторів у відновлювану енергетику, може сприяти активізації інвестицій та розвитку зелених технологій.

2. Підтримка досліджень і розвитку в області зелених технологій: Залучення державних та приватних інвестицій у дослідження і розробки зелених технологій, таких як сонячна енергія, вітроенергетика та енергоефективність, може сприяти інноваціям та покращенню конкурентоспроможності національного енергетичного сектора.

3. Створення механізмів фінансування для розвитку зелених проектів: Розробка фінансових інструментів, таких як зелені кредити, гранти на дослідження та розвиток, а також стимули для банківських установ для надання кредитів на зелені проекти, може допомогти залучити необхідний капітал для розвитку зелених технологій.

4. Підтримка малих та середніх підприємств у зеленій енергетиці: Розвиток програм підтримки для малих та середніх підприємств, які працюють у сфері

відновлюваної енергетики, може сприяти їхньому зростанню та розвитку нових зелених технологій.

5. Посилення міжнародного співробітництва та обміну досвідом: Активне взаємодія з міжнародними організаціями, які займаються зеленою енергетикою, а також участь у міжнародних проектах та програмах може допомогти Україні впроваджувати кращі практики з управління трансфером зелених інновацій в енергетиці.

Ці практики можуть сприяти розвитку зеленої енергетики в Україні, сприяючи при цьому сталому економічному зростанню, зменшенню залежності від імпортованих енергетичних ресурсів та зменшенню негативного впливу на навколишнє середовище.

3.2 Розроблення стратегій та методів для впровадження кращих практик

Впровадження кращих практик управління трансфером зелених інновацій в енергетиці в Україні вимагає системного підходу та координації зусиль різних зацікавлених сторін. Основні стратегії, які можуть бути використані для цього, наведені на рисунку 3.1

Розробка Національної Стратегії Зеленої Енергетики	Стимулювання Інновацій та Розвитку Технологій	Розширення Міжнародного Співробітництва
Створення Центру Зеленої Енергетики	Підвищення Свідомості та Освіти	Створення Кластерів Зеленої Енергетики
Забезпечення Фінансової Підтримки		

Рис 3.1 – Стратегії впровадження кращих практик управління

Джерело: згруповано автором на базі опрацьованих матеріалів

1. Розробка Національної Стратегії Зеленої Енергетики: Розробка і прийняття національної стратегії зеленої енергетики, яка включатиме конкретні

цілі, завдання, заходи та терміни, сприятиме системному підходу до розвитку сектору та створить необхідну правову та інституційну базу для впровадження кращих практик.

2. Створення Центру Зеленої Енергетики: Створення спеціалізованого центру або агентства зеленої енергетики, яке буде відповідальним за координацію, сприяння та моніторинг впровадження кращих практик, а також за забезпечення технічної та фінансової підтримки проектів.

3. Стимулювання Інновацій та Розвитку Технологій: Запровадження стимулів для досліджень та розробок в галузі зеленої енергетики, таких як гранти, податкові пільги та фінансова підтримка для стартапів, сприятиме інноваціям та розвитку нових технологій.

4. Розширення Міжнародного Співробітництва: Залучення міжнародних партнерів, таких як міжнародні організації, донорські агентства та інші країни, для спільного розвитку та впровадження зелених інновацій українською енергетичною системою.

5. Створення Кластерів Зеленої Енергетики: Створення кластерів зеленої енергетики, які об'єднують у собі виробників, дослідницькі установи, урядові органи та інші зацікавлені сторони, сприятиме обміну досвідом та співпраці для спільної реалізації проектів.

6. Підвищення Свідомості та Освіти: Проведення освітніх кампаній, семінарів та навчань для різних зацікавлених сторін щодо переваг зеленої енергетики, доступних технологій та кращих практик управління зеленими інноваціями.

7. Забезпечення Фінансової Підтримки: Розробка фінансових механізмів, таких як гранти, кредити, інвестиційні фонди та гарантії, для стимулювання інвестицій в зелені технології та інфраструктуру.

Ці стратегії можуть бути використані для ефективного впровадження кращих практик управління трансфером зелених інновацій в енергетиці України, сприяючи при цьому сталому розвитку енергетичного сектору та зменшенню впливу на навколишнє середовище.

Впровадження кращих практик управління трансфером зелених інновацій в енергетиці може бути ефективним за допомогою різноманітних методів. Ось кілька методів, які можна використовувати:

1. Створення Робочих Груп: Створення спеціалізованих робочих груп з представників урядових органів, приватного сектору, академічної громадськості та інших зацікавлених сторін для спільного аналізу, обговорення та впровадження кращих практик.

2. Пілотні Проекти: Запровадження пілотних проектів з впровадження кращих практик у конкретних областях енергетики для тестування їх ефективності та визначення найбільш оптимальних стратегій.

3. Спільне Планування та Розробка Проектів: Взаємодія між різними зацікавленими сторонами для спільного розроблення проектів, які сприяють впровадженню кращих практик управління зеленими інноваціями.

4. Освітні Програми та Тренінги: Проведення навчальних програм та тренінгів для фахівців у сфері енергетики з питань впровадження кращих практик та сучасних методів управління.

5. Створення Інформаційних Ресурсів: Розроблення онлайн-платформ, баз даних та інших інформаційних ресурсів для обміну досвідом та знаннями щодо кращих практик управління зеленими інноваціями в енергетиці.

6. Моніторинг та Оцінка: Проведення системного моніторингу та оцінки впровадження кращих практик з метою визначення їх ефективності та внесення необхідних коригувань.

7. Фінансова Підтримка: Надання фінансової підтримки та стимулів для організацій та підприємств, які активно впроваджують кращі практики управління зеленими інноваціями.

8. Партнерство та Мережі: Встановлення партнерських зв'язків та мереж співробітництва між урядовими органами, приватним сектором, громадськими організаціями та академічними установами для спільної реалізації проектів та обміну досвідом.

Ці методи можна комбiнувати та адаптувати відповідно до конкретних умов та потреб, щоб досягти успішного впровадження кращих практик управління трансфером зелених інновацій в енергетиці.

3.3 Визначення факторів успішності впровадження запропонованих підходів

Визначення факторів успішності впровадження запропонованих підходів до управління трансфером зелених інновацій в енергетиці важливо для забезпечення ефективності та стійкості процесу. Ось кілька ключових факторів, що можуть впливати на успішність впровадження:

1. Політична Підтримка та Законодавча База: Наявність підтримки на рівні уряду та відповідної законодавчої бази для підтримки зелених інновацій у енергетиці є критичною для їх успішного впровадження. Це включає стимулюючі законодавчі акти, політику та програми, спрямовані на підтримку та заохочення зелених технологій та практик.

2. Фінансова Підтримка та Інвестиції: Доступність фінансових ресурсів і інвестицій для реалізації зелених інновацій у енергетиці визначає їхню можливість швидкого та успішного впровадження. Фінансова підтримка може включати державні гранти, кредити, субсидії, а також приватні інвестиції.

3. Технічна Експертиза та Ресурси: Наявність кваліфікованих фахівців, наукових і дослідницьких установ, технічних знань і ресурсів є ключовими факторами успішності для впровадження зелених інновацій. Високоякісна технічна підтримка допомагає вирішувати технічні проблеми та забезпечує якісне виконання проектів.

4. Сприятливе Ділове Середовище: Наявність сприятливого ділового середовища, яке включає в себе прозорість, стабільність, захищеність прав власності та дотримання контрактних зобов'язань, сприяє привабленню інвестицій та розвитку зелених технологій.

5. **Сприйняття Суспільством:** Підтримка соціального середовища та позитивне сприйняття громадськістю зелених інновацій і відповідних стратегій управління є важливими факторами для їхнього успішного впровадження.

6. **Партнерство та Співпраця:** Співпраця між урядовими органами, приватним сектором, громадськими організаціями та академічними установами може забезпечити доступ до різноманітних ресурсів, експертизи та досвіду, що сприяє успішному впровадженню.

7. **Стійке Довгострокове Зобов'язання:** Наявність стійкого довгострокового зобов'язання з боку уряду, приватного сектору та інших зацікавлених сторін є важливим для успішного впровадження зелених інновацій у енергетиці.

Зрозуміння та врахування цих факторів допоможе забезпечити успішне впровадження запропонованих підходів та стратегій управління трансфером зелених інновацій в енергетиці.

Розглядаючи фактори успішності впровадження кращих практик управління трансфером зелених інновацій в енергетиці України, слід врахувати особливості країни, її законодавство, економічний та соціокультурний контекст. Ось кілька ключових факторів успіху для українського контексту:

1. **Політична Підтримка та Стабільність:** Забезпечення стабільності політичного середовища та підтримки з боку уряду є важливим фактором для успішного впровадження зелених інновацій в енергетиці. Це включає створення сприятливих умов для інвестицій, розробку ефективних законодавчих та регуляторних рамок, а також забезпечення прозорості та стабільності правового середовища.

2. **Фінансова Підтримка та Інвестиції:** Наявність фінансової підтримки, інвестицій та фінансових інструментів, спрямованих на розвиток зеленої енергетики, є ключовим фактором для успішності впровадження інновацій. Це може включати державну підтримку, гранти, кредити, інвестиційні програми та механізми фінансування зелених проектів.

3. **Створення Сприятливих Умов для Бізнесу:** Реформи, спрямовані на поліпшення бізнес-клімату, зниження адміністративних бар'єрів, заохочення

підприємництва та забезпечення правової безпеки для бізнесу, сприяють розвитку зеленої енергетики. Це може включати спрощення процедур отримання ліцензій, земельних дозволів та інші заходи, спрямовані на полегшення ведення бізнесу.

4. Розвиток Інфраструктури та Технологій: Інвестиції в розвиток інфраструктури та технологій зеленої енергетики, таких як сонячні та вітрові електростанції, смарт-системи управління енергією та системи енергозбереження, є важливим фактором успіху для стимулювання переходу до екологічно чистої енергетики.

5. Залучення Громадськості та Споживачів Енергії: Врахування думки та потреб споживачів енергії, а також активна взаємодія з громадськістю та зацікавленими сторонами, допомагає забезпечити легітимність, прийняття та успішну реалізацію зелених інновацій у сфері енергетики.

Незважаючи на значний прогрес у розвитку нових технологій в енергетичному секторі, впровадження інновацій часто стикається з різними складнощами та перешкодами. Головним серед цих викликів є потреба в більшій кількості організаційних рамок для управління цим процесом на підприємствах, що працюють в енергетичній галузі.

Перш за все, необхідно визнати складність технічних аспектів і специфіку енергетичних технологій, що неминуче ускладнює їх впровадження та використання. Великі енергетичні підприємства часто демонструють складні організаційні структури та бюрократичні процедури, які можуть перешкоджати швидкому прийняттю та інтеграції нових концепцій і технологій.

Крім того, необхідно визнати складний характер технічних аспектів і специфіку енергетичних технологій, які ускладнюють їх впровадження та використання. Великі енергетичні підприємства часто демонструють складні організаційні структури та бюрократичні процеси, які можуть перешкоджати прийняттю та впровадженню нових ідей і технологій

По-третє, звернення до культурних та організаційних аспектів при вивченні проблем передачі енергетичних інновацій є обов'язковим. Відсутність

сприятливої інноваційної екосистеми та несприятлива корпоративна культура можуть перешкоджати ініціативам щодо впровадження нових технологій на підприємствах.

Незважаючи на ці виклики, енергетичний сектор вимагає інновацій для забезпечення сталого та ефективного виробництва енергії. Отже, розуміння та пом'якшення проблем, пов'язаних з організаційним механізмом передачі енергетичних інновацій, постає першорядним імперативом для енергетичних підприємств та дослідницьких організацій. Організаційний механізм передачі енергетичних інновацій охоплює різноманітні стратегії, структури та інструменти, спрямовані на ефективний перехід від наукових досліджень до практичного впровадження в енергетичній сфері.

ВИСНОВОК

У ході даної роботи було розглянуто сучасні підходи до управління трансфером зелених інновацій в енергетиці, зосереджуючись на контексті України. Підкреслено важливість вибору та аналізу кращих практик для успішного впровадження інноваційних технологій у сфері енергетики. Детально проаналізовано ключові стратегії для впровадження кращих практик управління трансфером зелених інновацій в енергетиці, зокрема враховано важливість комплексного оцінювання потреб, вибір та адаптацію технологій, підтримку політики та регулювання, розвиток ринків та фінансування, а також сприяння партнерству та знанням.

Розроблено стратегії для впровадження кращих практик, що включають створення інноваційної культури, стратегічне планування, партнерство, фінансову підтримку, підтримку талантів, постійне оцінювання та вдосконалення, а також законодавче та регуляторне забезпечення. Окреслено методи для впровадження цих стратегій, такі як створення навчальних програм, сприяння обміну знаннями та ресурсами, а також підтримка інноваційних проектів через фінансові механізми.

Визначено фактори успішності впровадження запропонованих підходів, зокрема створення інноваційної культури, стратегічне планування, партнерство, фінансова підтримка, підтримка талантів, постійне оцінювання та вдосконалення, а також законодавче та регуляторне забезпечення. Звернуто увагу на необхідність урахування специфічних умов енергетичного сектору України та забезпечення взаємодії з урядовими та приватними структурами для досягнення успіху в імплементації інновацій.

У результаті проведеного дослідження стало очевидним, що зелена енергетика в Україні має значний потенціал, але її розвиток і впровадження зелених інновацій в енергетиці потребують комплексного підходу та ряду конкретних заходів.

1. Розвиток інфраструктури для відновлюваних джерел енергії (ВДЕ): Сприяти розвитку інфраструктури для ВДЕ - це один із ключових факторів для успішної імплементації зелених інновацій. Це включає удосконалення енергетичних мереж, підвищення енергоефективності та модернізацію енергосистеми для інтеграції різних джерел енергії.

2. Стимулювання використання електромобілів: Перехід до зелених транспортних засобів може допомогти зменшити залежність від вуглеводнів та знизити викиди CO₂. Уряд може сприяти цьому шляхом надання фінансових стимулів, підтримки інфраструктури зарядних станцій та впровадження податкових пільг.

3. Створення інноваційних фінансових інструментів: Розвиток зеленої енергетики вимагає значних інвестицій. Уряд може сприяти цьому, створюючи спеціальні фінансові інструменти, такі як зелені облігації або фонди підтримки зелених проектів.

4. Підвищення енергоефективності: Програми з підвищення енергоефективності можуть зменшити споживання енергії та викиди парникових газів. Це може бути досягнуто за допомогою удосконалення будівельних стандартів, використання енергоефективних технологій та проведення енергетичного аудиту.

5. Залучення громадськості та місцевих громад: Широка підтримка громадськості та місцевих громад є важливою для успішного впровадження зелених інновацій. Розвиток програм з освіти та інформування, а також залучення громадськості до прийняття рішень можуть сприяти збільшенню підтримки цих ініціатив.

6. Створення інноваційних технологій та досліджень: Підтримка наукових досліджень та розвиток інноваційних технологій є важливим для забезпечення сталого розвитку енергетики. Інвестиції в дослідження нових енергетичних технологій можуть прискорити перехід до зеленої енергетики.

Нарешті, успішна імплементація зелених інновацій в енергетиці в Україні потребує скоординованих зусиль з боку уряду, бізнесу, громадськості та

міжнародних організацій. Тільки через спільні зусилля можна досягти значного прогресу у переході до сталої та ефективної енергетики, зменшити вплив на зміну клімату та забезпечити сталість економічного розвитку.

У висновку, можна зазначити, що ефективне управління трансфером зелених інновацій у сфері енергетики потребує комплексного підходу та активної взаємодії між різними зацікавленими сторонами. Реалізація запропонованих стратегій та методів може сприяти прискоренню переходу до сталого та ефективного енергетичного виробництва, сприяючи економічному зростанню, зменшенню викидів та підвищенню конкурентоспроможності енергетичного сектору.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Breen, 2024. *Нова технологія виробництва сонячних панелей N-type*. Breen: вебсайт. URL: <https://breen.com.ua/nova-tekhnohiiia-vyrobnytstva-soniachnykh-panelei-n-type/> (дата звернення 03.05.24)
2. Ecobusiness group, 2021. *Зелені інновації в Україні: від індустрії моди до енергетики та аерокосмічної галузі*. Ecobusiness group: вебсайт. URL: <https://ecolog-ua.com/news/zeleni-innovaciyi-v-ukrayini-vid-industriyi-mody-do-energetyky-ta-aerokosmichnoyi-galuzi> (дата звернення 01.05.24)
3. EU4Environment, 2024. *Зелені інновації*. EU4Environment: вебсайт. URL: <https://www.eu4environment.org/uk/areas-of-work/green-innovation/#:~:text=Опис,придатності%20виробу%20та%20фабо%20послуги> (дата звернення 01.05.24)
4. NEF, 2024. *Трансфер технологій: що це та для чого?* NEF: вебсайт. URL: <https://neweconomy.if.ua/innovations/innovation-cases/transfer-tehnologij-shho-cze-ta-dlya-chogo/> (дата звернення 04.05.24)
5. Peleshchenko Ya., Oranasiuk Yu., Rybalchenko S. *Components of the organizational mechanism for energy innovation transfer*. Global digital trends and their impact on national economic progress: monograph.: / за ред. Irina Tatomyr, Liubov Kvasnii, Yurii Shulzhyk. Praha: OKTAN PRINT, 2024. С. 319-331.
6. Sweden, 2023. *Energy use*. Sweden.se: вебсайт. URL: <https://sweden.se/climate/sustainability/energy-use-in-sweden> (дата звернення 06.04.24)
7. UIFuture, 2023. *Що Україні потрібно для того, аби створити розвиток екосистеми інновацій?* UIFuture: вебсайт. URL: <https://uifuture.org/publications/shho-ukrayini-potribno-dlya-togo-aby-stvoryty-rozvytok-ekosystemy-innovaczij/> (дата звернення 07.05.24)
8. Ukraine invest, 2024. *Для досягнення Цілей сталого розвитку до 2030 року необхідні зелені ПІІ*. Ukraine invest: вебсайт. URL:

- <https://ukraineinvest.gov.ua/news/dlya-dosyagnennya-czilej-stalogo-rozvytku-do-2030-roku-neobhidni-zeleni-pii/> (дата звернення 02.05.24)
9. Мазаракі А.А., 2023. *Проблеми та перспективи розвитку інноваційної діяльності в Україні: виклики воєнного часу*. Тези доповідей XIV Міжнародного бізнес-форуму, м.Київ, 23 березня 2023. Knute. URL: <https://knute.edu.ua/file/MzEyMQ==/ed3426146432ea2f6837c04fe0c85b86.pdf> (дата звернення 03.05.24)
10. Білинська У.В., 2013. *Поняття та особливості інноваційного ризику*. Dspace: вебсайт. URL: <https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/bitstream/lib/14632/1/ПОНЯТТЯ%20ТА%20ОСОБЛИВОСТІ%20ІННОВАЦІЙНОГО%20РИЗИКУ.pdf> (дата звернення 06.05.24)
11. Тарасова В.В., Малиновський А.С., Рибак М.Ф., 2006. *Метрологія, стандартизація і сертифікація*. Kspu: вебсайт. URL: <https://www.kspu.edu/FileDownload.ashx/Tarasova.pdf?id=cf16947b-5c04-42ae-b29f-c3ac6ad40f3e> (дата звернення 07.05.24)
12. Кириленко В., 2011. *«Зелений» бізнес та екоінновації*. Slideshare.net: вебсайт. URL: <https://www.slideshare.net/slideshow/6-kirilenko-10780251/10780251> (дата звернення 02.05.24)
13. Вікіпедія, 2024. *Зелена економіка*. Вікіпедія: вебсайт. URL: https://uk.wikipedia.org/wiki/Зелена_економіка (дата звернення 03.05.24)
14. Вікіпедія, 2024. *Поведінкова економіка*. Вікіпедія: вебсайт. URL: https://uk.wikipedia.org/wiki/Поведінкова_економіка (дата звернення 06.05.24)
15. Вікіпедія, 2024. *Трансфер технологій*. Вікіпедія: вебсайт. URL: https://uk.wikipedia.org/wiki/Трансфер_технологій (дата звернення 01.05.24)
16. Вікіпедія, 2024. *Трансферт*. Вікіпедія: вебсайт. URL: <https://uk.wikipedia.org/wiki/Трансферт> (дата звернення 01.05.24)

- 17.Покришка Д.С., 2018. *Щодо стимулювання залучення іноземних інвестицій в контексті інноваційного розвитку економіки*. Niss: вебсайт. URL: https://niss.gov.ua/sites/default/files/2019-01/111Zapiska-Pokrishka-nnovats_P_-9599e.pdf (дата звернення 07.05.24)
- 18.Державні сайти України, 2024. *Участь Швеції у відновленні українського енергосектору посилить енергетичну стійкість*. Kmu.gov.ua: вебсайт. URL: <https://www.kmu.gov.ua/news/uchast-shvetsii-u-vidnovlenni-ukrainsko-ho-enerhosektoru-posylyt-enerhetychnu-stiikist> (дата звернення 06.04.24)
- 19.Дорошенко О.Ф., Орлюк О.П., Кодинець А.О., 2021. *Питання інтелектуальної власності у сфері трансферу технологій*. Ndiiv: вебсайт. URL: http://ndiiv.org.ua/Files2/vydannia_2021/21.04_Transfer-tekhnologii.pdf (дата звернення 01.05.24)
- 20.Зрибиєва І.П., 2021. *Інноваційне середовище як необхідний інституціональний базис забезпечення конкурентоспроможності суб'єктів інноваційного підприємництва на основі оціночних результатів*. Visnyk-econom: вебсайт. URL: http://www.visnyk-econom.uzhnu.uz.ua/archive/35_2021ua/20.pdf (дата звернення 07.05.24)
- 21.Чичкало-Кондрацька І.Б., Лекунович А.Ю., Легка Я.В., 2019. *Перспективи та інструменти впровадження «зелених» технологій у зарубіжних країнах*. Economy.nauka: вебсайт. URL: http://www.economy.nauka.com.ua/pdf/10_2019/15.pdf (дата звернення 01.05.24)
- 22.Венедіктова І.В., 2014. *Цивілістичне підґрунтя у формуванні предмета права інтелектуальної власності*. Право та інновації № 1-2 (5-6) 2014. URL: <https://ndipzir.org.ua/wp-content/uploads/2014/07/Venediktova.pdf> (дата звернення 05.05.24)
- 23.Фенікс К., 2011. *Інновації в Україні: пропозиції до політичних заходів*. 76 с. – Проект ЄС «Вдосконалення стратегій, політики та регулювання інновацій в Україні». URL:

- https://kneu.edu.ua/userfiles/our_partners/gudrun/3_UA.pdf (дата звернення 04.05.24)
24. Михайлова Л.І., Гуторов О.І., Турчина С.Г. та ін., 2015. *Інноваційний менеджмент*. Repo.snau: вебсайт. URL: <https://repo.snau.edu.ua/bitstream/123456789/3007/1/Михайлова%20Л.%20І.%20Інноваційний%20менеджмент.pdf> (дата звернення 02.05.24)
25. Одрехівський М.В. & Когут У.І., 2022. *Проблеми формування економічної політики*. *Вісник національного університету «Львівська політехніка»*. Серія «Проблеми економіки та управління» №2 (10), 2022. URL: <https://science.lpnu.ua/sites/default/files/journal-paper/2022/oct/28849/vse-78-91.pdf> (дата звернення 03.05.24)
26. Чорна М.В. & Глухова С.В., 2012. *Оцінка ефективності інноваційної діяльності підприємств*. Core: вебсайт. URL: <https://core.ac.uk/download/pdf/79662926.pdf> (дата звернення 03.05.24)
27. Мелеганіч Г.І. & Чуба Г., 2018. *Глобальне партнерство як передумова досягнення цілей сталого розвитку оон до 2030 року*. Dspace: вебсайт. URL: <https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/handle/lib/31509> (дата звернення 07.05.24)
28. Мусіна Л.А. & Кваша Т.К., 2017. *Інновації та технології для розвитку зеленої ресурсоефективної економіки України*. Researchgate: вебсайт. URL: https://www.researchgate.net/profile/Tetiana-Kvasha/publication/323342763_Innovacii_ta_tehnologii_dla_rozvitku_zelenoi_resursoefektivnoi_ekonomiki_Ukraini_-_httpwwwuinteikievuafiles2018monografii2018-1pdf/links/5da72eef299bf1c1e4c818ca/Innovacii-ta-tehnologii-dla-rozvitku-zelenoi-resursoefektivnoi-ekonomiki-Ukraini-http-wwwuinteikievua-files-2018-monografii-2018-1pdf.pdf (дата звернення 02.05.24)
29. Фінагіна О.В., Проданова Л.В., & Гулак Д.В., 2018. *Соціальний менеджмент та пріоритети розвитку ринку електричної енергії України*. Збірник наукових праць Черкаського державного технологічного

- університету. Серія: Економічні науки, (50), 13-22. Typeset.io. URL: <https://typeset.io/pdf/social-management-and-priorities-for-development-of-the-grok0jx4dm.pdf> (дата звернення 06.04.24)
30. Писаренко Т.В., Кваша Т.К., Рожкова Л.В. та ін., 2018. *Стан інноваційної діяльності у сфері трансферу технологій в Україні у 2017 році*. Мон: вебсайт. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/innovatsii-transfer-tehnologiy/monitoring-prioritet/stan-id-2017-f.pdf> (дата звернення 01.05.24)
31. Старовіт О.М., 2022. *«Зелені» технології та система охорони інтелектуальної власності: поняття та особливості набуття правової охорони*. Право і суспільство: вебсайт. URL: http://pravoisuspilstvo.org.ua/archive/2022/4_2022/15.pdf (дата звернення 03.05.24)
32. Українська кліматична мережа, 2017. *Від низьковуглецевого розвитку не втечеш: відновлювальна енергетика*. Українська кліматична мережа: вебсайт. URL: <https://ucn.org.ua/?p=4236> (дата звернення 02.05.24)
33. УкрІНТЕІ, 2018. *Актуальні проблеми інноваційної діяльності та трансферу технологій*. Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції, м.Київ 18 травня 2018р. URL: http://www.uintei.kiev.ua/sites/default/files/aktualni_problemy_innovaciyanoi_diyalnosti_2018.pdf (дата звернення 03.05.24)
34. Стасюк Ю.М., 2023. *Інноваційний розвиток та трансфер технологій як фактори стійкого економічного зростання*. Fti.dp.ua: вебсайт. URL: <https://fti.dp.ua/conf/2023/06027-0637/> (дата звернення 02.05.24)
35. Бричко М. & Пелещенко Я., 2024. *Окремі елементи удосконалення системи менеджменту трансферу зелених інновацій з використанням кращих практик: тези доп. II Всеукраїнська студентська науково-практична конференція «мейнстрим hr-інжинірингу, економіки і бізнесу у ХХІ столітті: проблеми, імперативи, шляхи розвитку» - кафедра hr-інжиніринг у бізнес-економіці*. URL: <https://bine.khmnpu.edu.ua/iivseukrayinska-studentska-naukovo-praktychnakonferencziyamejnstrym-hr->

[inzhyneringu-ekonomiky-i-biznesuu-hhi-stolitti-problemy-imperatyvy-shlyahyrozvytku/](#)